

محصولات دستکاری شده بخوریم یا نخوریم؟

همزمان با روز جهانی غذا (۲۴ مهر ماه)، مناظره‌ای با عنوان "محصولات دستکاری شده بخوریم/نخوریم؟" در تالار شهید شایان مهر دانشگاه علوم پزشکی تبریز برگزار شد.

همزمان با روز جهانی غذا (۲۴ مهر ماه)، مناظره‌ای با عنوان "محصولات دستکاری شده بخوریم/نخوریم؟" در تالار شهید شایان مهر دانشگاه علوم پزشکی تبریز برگزار شد.

به گزارش ایسنا، دکتر علیرضا عباسی، عضو هیات علمی گروه بیوتکنولوژی دانشگاه تهران و دکتر بهرام باغبان، عضو هیات علمی گروه بیوتکنولوژی دانشکده کشاورزی تبریز از سخنرانان این مناظره بودند.

دکتر بهرام باغبان، عضو هیات علمی گروه بیوتکنولوژی دانشکده کشاورزی تبریز در این مناظره با اشاره به برخی حواشی موجود در خصوص محصولات تغییر یافته ژنتیکی گفت: برخی تربیون‌ها، محصولات تراریخته را عامل نازایی می‌دانند و مردم را نگران می‌کنند، بسیاری تاکید کرده‌اند آمار مربوط به GMO (محصولات تراریخته ژنتیکی) منتشر نشوند، چرا می‌ترسیم؟ تا کی باید شاهد پیشرفت سایر کشورهایی که در این حوزه خلق نیاز کرده‌اند، باشیم و اسم به دنبال آن‌ها دویدن را پیشرفت بگذاریم؟ اگر بخواهیم ما هم برای دنیا تولیدی داشته باشیم، باید قفسه‌ها و محدودیت‌ها را بشکنیم.

محصولات تراریخته معادل بیوتروریسم نیستند

وی افزود: ما جوانانی داریم که اگر درست هدایتشان نکنیم، با دست خودمان آن‌ها را با پرچم علم کشته‌ایم، چرا باید جوانان مستعد ما به هاروارد بروند؟

باغبان در ادامه گفت: هیچ یک از محصولات تراریخته نسل اول بدون مجوز صادر نشده‌اند، نسل سوم نیز از تولید چسب تا خنک کننده حفاری‌های نفتی، مورد نیاز است. معتقد هستم تمامی تراریخته‌هایی که از طریق تجارت جهانی وارد شده‌اند، مجوز دارند، اما اگر مردم ما اعتقاد دارند این محصولات را باید دوباره آزمود، این کار باید انجام بگیرد، باید گفت که محصولات تراریخته معادل بیوتروریسم نیستند.

باغبان عنوان کرد: در سند ملی ایمنی زیستی زیر نظر نهاد ریاست جمهوری، وزارت‌های علوم، بهداشت، جهاد کشاورزی و سازمان محیط زیست مسئول صدور مجوز هستند و اگر شخصی ادعا می‌کند که در صدور مجوز خطایی رخ داده، می‌تواند از طریق مبادی قضایی شکایت کند.

وی با بیان این که همواره باید مواظب باشیم سبد غذایی ما آلوده نشود، عنوان کرد: برخی با استفاده از اخبار و شایعات برای ایجاد تکنوفوبیا تلاش می‌کنند و این در حالی است که اروپا سالانه ۲۳ میلیون تن و آمریکا پنج و نیم میلیون تن محصولات تراریخته وارد می‌کند.

باغبان در پاسخ به سوال یکی از حضار مبنی بر مصرف محصولات ارگانیک به عنوان جایگزین محصولات تراریخته، بیان کرد: نمی‌توان با صراحت تمام در مورد ارگانیک بودن یک محصول قضاوت کرد، بارها با تقبل هزینه‌ها برای تست محصولاتی که فروشنده مدعی بود کاملاً ارگانیک است، داوطلب شده و با مخالفت فروشندگان روبه‌رو شده‌ام.

تراریخته را درست تعریف کنیم، اما درشت تعریف نکنیم

دکتر علیرضا عباسی، عضو هیات علمی گروه بیوتکنولوژی دانشگاه تهران در ادامه این مناظره با ارایه نقطه نظراتش تحت عنوان محصولات تراریخته از ادعا تا واقعیت اظهار کرد: بیوتکنولوژی یا زیست فناوری یک عرصه بسیار وسیع بوده و از آن به عنوان یک سری علوم مختلف که منجر به تولید سریع یک فراورده نهایی شده است، یاد می‌شود و شامل حوزه‌های مختلفی همچون نفت، محیطی، غذایی، زیست محیطی، تشخیصی، کشاورزی و... است.

وی ادامه داد: ما سال‌های مدیدی است که از کشت بافت مارکرهای مولکولی استفاده می‌کنیم، زمانی که از مهندسی ژنتیک صحبت می‌کنیم، تلاقی دو گیاه و ایجاد گونه‌ای جدید و انتقال یک صفت جدید با انتقال ژن (دور یا نزدیک) مد نظر است.

وی بیان کرد: مقاومت به ویروس و علف کش‌ها نسل اول محصولات تراریخته و افزایش یا کاهش برخی مواد مثل ویتامین A، گلوتن و روغن، محصولات نسل دوم و تولید محصولات دارویی، نسل سوم محصولات تراریخته بوده است.

عباسی تاکید کرد: تراریخته را درست تعریف کنیم، اما درشت تعریف نکنیم. البته نمی‌توانیم چشم‌مان را بر روی ملاحظات مربوط به سلامت محیطی و انسانی این محصولات بیندیم، باید توجه داشت که معادل گرفتن تراریخته با زیست فناوری و مهندسی ژنتیک، خطا است.

عباسی در ادامه منظره با ارایه آمارهای جهانی در خصوص سطح زیر کشت محصولات تراریخته در دنیا بیان کرد: از ۱۸۹ میلیون هکتار سطح زیر کشت محصولات تراریخته در دنیا در سال ۲۰۱۷، آمریکا، برزیل و هند بیشترین سهم را در سطح زیر کشت دارند که شامل محصولات سویا، ذرت، پنبه و کلزا می‌شود. نزدیک به ۱۰۰ میلیون هکتار از این میزان به صفت مقاومت به علف کش و حدود ۲۰ میلیون هکتار از آن مقاوم به آفت بوده و در مجموع ۷۵ درصد پنبه، ۲۹ درصد ذرت و ۲۴ کلزا در جهان تراریخته هستند.

وی عنوان کرد: نمی‌توانیم ادعا کنیم که چون کشت یک محصول تراریخته در سایر کشورها امتحانش را پس داده و کشوری که این محصول را کاشته است، امنیت غذایی دارد، ما هم می‌توانیم بدون بررسی، آن را کشت دهیم. باید اجازه دهیم وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت و محیط زیست که متولی صدور مجوز برای کشت محصولات تراریخته هستند، به وظیفه خود عمل کنند.

عباسی در ادامه گفت: انتظارات از وزارت بهداشت بیش از این است و اینکه چندین مقاله مروری را بررسی کنند و بگویند که کشت محصولات تراریخته مشکلی ندارد، پژوهش نیست، تکلیف این موضوع یکبار برای همیشه باید روشن شود.

در ادامه این مناظره دانشجویان به ارایه نقطه نظرات خود و پرسش و پاسخ از دو طرف مناظره پرداختند.